

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 25

van **SOFIE JOOSEN**

datum: 13 oktober 2023

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Spanningen tussen Kosovo en Servië - Impact op EU-toetredingsgesprekken met Servië

De Balkan is een smeltkroes van volkeren waar spanningen en conflicten nooit ver weg zijn. Dezer dagen lopen de spanningen hoog op tussen Kosovo en Servië. Op 26 september bestormde volgens de Kosovaarse autoriteiten een groep van dertig zwaarbewapende Serviërs het Kosovaarse grensdorpje Banjska. Bij het gevecht met de Kosovaarse politie kwamen één politieman en drie aanvallers om het leven.

Kosovo beschuldigt Servië ervan de aanval te hebben georganiseerd maar Servisch president Vucic ontkent elke betrokkenheid bij het incident. Toch omschreef Vucic de omgekomen aanvallers als helden en werd er een dag van nationale rouw gehouden. Kosovo stelt dat de militie voor meer dan 5 miljoen euro aan wapens bij zich had en ook nog honderd uniformen wat erop zou kunnen wijzen dat ze strijders in Kosovo wilden rekruteren. Uit documenten zou ook blijken dat sommige strijders uit Rusland kwamen. De vrees heerst dat Rusland Kosovo wil gebruiken om de Balkan en Europa te destabiliseren. De NAVO kondigde alvast aan om de in Kosovo aanwezige vredesmacht van zo'n 4500 militairen op te schroeven als reactie op de toegenomen spanningen.

Kosovo klaagt ook over de ongeziene Servische troepenontplooiing langs de grens met Kosovo en trekt parallellen met hoe Rusland zijn inval in Oekraïne voorbereidde. Kosovo vraagt aan de EU nu om de toetredingsgesprekken met Servië stop te zetten.

1. Welke actuele betrouwbare informatie over de spanningen in de regio mocht de minister-president ontvangen?
2. Gaan er binnen de EU stemmen op om de toetredingsgesprekken met Servië te stoppen of minstens on hold te zetten? Wat is het standpunt van Vlaanderen in dezen?
3. Wat is de laatste stand van zaken in de uitvoering van het akkoord dat door beide landen met bemiddeling van de EU gesloten werd?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 25 van 13 oktober 2023

van **SOFIE JOOSEN**

1. Ter correctie, de aanval op het Kosovaarse grensdorpje Banjska vond plaats op 24 september. Kort na de aanval volgde een troepenopbouw vanuit Servië aan de Kosovaarse grens, die zich, volgens Servië en de Verenigde Staten, niet veel later reduceerde tot het normale niveau. Ondertussen is de etnisch Servische politicus Milan Radoicic afkomstig uit Kosovo, gearresteerd in Servië. Hij gaf zelf toe achter de aanval te zitten.

De European Union Rule of Law Mission in Kosovo (EULEX) is momenteel aanwezig op de grond, naast de door NAVO gestuurde Kosovo Force (KFOR). EULEX voert een civiele missie uit met als doel de verkozen instellingen in Kosovo te ondersteunen in hun beleid dat vrij van politieke inmenging en in overeenstemming met de internationale mensenrechten hoort te zijn.

Verder is een onderzoek van de Kosovaarse autoriteiten gaande rond de aanval in Kosovo in september. De Europese Commissie wacht de informatie van dit onderzoek af alvorens actie te ondernemen. Op basis van die resultaten zal adequate actie ondernomen worden.

2-3. Ik beantwoord deelvragen 2 en 3 samen.

De regeringsleiders veroordelen in de conclusies van hun bijeenkomst van 25 en 26 oktober met kracht de gewelddadige aanval op de Kosovaarse politie en uiten hun bezorgdheid over de veiligheidssituatie. De Europese Unie verwacht dat de daders worden aangehouden en snel voor de rechter worden gebracht, en dat Servië volledige medewerking verleent. Kosovo en Servië moeten blijven streven naar de-escalatie en moeten zo spoedig mogelijk nieuwe verkiezingen in het noorden van Kosovo houden, waaraan de Kosovaarse Serviërs actief deelnemen.

De Europese Raad betreurt dat beide partijen geen uitvoering hebben gegeven aan de overeenkomst over de weg naar normalisatie en de bijbehorende uitvoeringsbijlage, noch aan andere akkoorden die zijn bereikt in het kader van de door de EU gefaciliteerde dialoog onder leiding van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en met de steun van de speciale vertegenwoordiger van de EU. De Europese Raad roept Kosovo en Servië op deze overeenkomsten onverwijld en zonder voorwaarden uit te voeren. Dit omvat de oprichting van de vereniging/gemeenschap van gemeenten met een Servische meerderheid.

Normalisering van de betrekkingen is een essentiële voorwaarde voor de Europese integratie van beide partijen en beide partijen lopen het risico belangrijke kansen mis te lopen als er geen vooruitgang wordt geboekt.